

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU

METODOLOŠKO UPUTSTVO
STATISTIKA SAOBRAĆAJA

71	METODOLOŠKO UPUTSTVO	71
-----------	-----------------------------	-----------

Podgorica, april 2016. godine

SADRŽAJ

Pravni osnov	3
METODOLOŠKE OSNOVE	
Cilj istraživanja	3
Varijable	3
Upitnici	3
Obuhvat istraživanja	3
Pokrivena geografska oblast.....	3
Metod, vrijeme i izvori prikupljanja podataka	4
Proizvodnja rezultata	5
Diseminacija.....	5
Usklađenost sa propisima EU	5
Opšte definicije	6
Željeznički saobraćaj.....	7
Drumski saobraćaj	8
Pomorski saobraćaj	12
Vazdušni saobraćaj.....	14
Poštanske i telekomunikacione aktivnosti.....	16

Pravni osnov za sprovođenje istraživanja u oblasti statistike saobraćaja je Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl. list Crne Gore", br. 18/12 od 30.03.2012.) i godišnji Plan statističkih istraživanja.

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike izvještajne jedinice su dužne da daju podatke, a individualni podaci dobijeni istraživanjem, su zaštićeni i koriste se isključivo u statističke svrhe.

METODOLOŠKE OSNOVE

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja u oblasti statistike saobraćaja je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o prevezenim putnicima, robi i infrastrukturi po vrstama saobraćaja kao i podataka o obimu i strukturi poštanskih i telekomunikacionih usluga i infrastrukturi u poštanskom i telekomunikacionom saobraćaju. Pored toga cilj je i prikupljanje obrada i publikovanje podataka o saobraćajnim nezgodama, povrijeđenim i poginulim osobama u nezgodama i podataka o registrovanim drumskim motornim i priključnim vozilima.

Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatranih pojava.

Varijable

Istraživanjima se prikupljaju podaci o prevezenim putnicima, robi i infrastrukturi po vrstama saobraćaja: željeznički, drumski, pomorski i vazdušni kao i poštanskim, telekomunikacionim uslugama i infrastrukturi poštanskog i telekomunikacionog saobraćaja, saobraćajnim nezgodama, povrijeđenim i poginulim osobama u nezgodama, registrovanim drumskim motornim i priključnim vozilima, dužini putne mreže i registrovanoj trgovačkoj mornarici.

Upitnici

Upitnici su dostupni na web stranici: www.monstat.org (*Obrasci* u domenu Saobraćaj)

Obuhvat istraživanja

Sva istraživanja saobraćaja osim istraživanja o teretnom drumskom saobraćaju obuhvataju preduzeća sa 5 i više zaposlenih koja su u statističkom biznis registru razvrstana u sektor H Klasifikacije djelatnosti (KD 2010), oblasti 49, 50, 51, 52, 53 i sektor J - oblast 61.

Istraživanje o teretnom drumskom saobraćaju se sprovodi na uzorku. Okvir za izbor uzorka je evidencija registrovanih vozila koja se dobija od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.

Pokrivena geografska oblast

Teritorija države Crne Gore.

Metod, vrijeme i izvori prikupljanja podataka

Podaci saobraćaja prikupljaju se redovnim kvartalnim i godišnjim istraživanjima, za prikupljanje podataka primjenjuje se izvještajni metod, putem pošte, osim za istraživanje o teretnom drumskom saobraćaju za koje se koristi metod ankete.

Kvartalne i godišnje izvještaje izvještajne jedinice dostavljaju nadležnoj statističkoj službi u roku koji je predviđenom godišnjim Planom statističkih istraživanja.

Obrasce i uputstva za popunjavanje istih izvještajne jedinice dobijaju od nadležne statističke službe.

Zavod za statistiku obavlja sve poslove pripreme za pravilno i uspješno sprovođenje istraživanja. U tu svrhu obavlja i sledeće poslove: izrađuje metodologiju za istraživanje, vrši izradu obrazaca, određuje okvir za izbor izvještajnih jedinica, vrši izbor izvještajnih jedinica i sastavlja adresar izvještajnih jedinica, štampa materijal za sprovođenje istraživanja i dostavlja ih nadležnim statističkim službama koje vrše distribuciju obrazaca u izabrana preduzeća. Nadležne statističke službe prikupljaju materijal (obrasce) i šalju iste (do roka predviđenog Godišnjim planom statističkih istraživanja) u Zavod za statistiku na obradu podataka.

Nakon prikupljanja materijala sa terena vrši se računska i logička kontrola, a u slučaju nekih nelogičnosti (veliki rast ili pad prometa putnika i robe), kontaktiraju se izvještajne jedinice radi provjere.

Izvor podataka za:

- (i) željeznički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika i robe u željezničkom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (ii) drumski putnički saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u drumskom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (iii) istraživanje teretnog drumskog saobraćaja teretna vozila za prevoz robe korisne nosivosti 3500 kg i veće, kao i tegljači. Izvor podataka su pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici vozila, a koji se nalaze u uzorku. Okvir za izbor uzorka je evidencija registrovanih vozila koja se dobija od Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.
- (iv) lokalni drumski saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz putnika u lokalnom drumskom (gradskom) saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 49);
- (v) prometa na aerodromima su izvještajne jedinice koje obavljaju uslužne djelatnosti u vazдушnom saobraćaju (sektor H, oblast 52);
- (vi) vazdušni saobraćaj su izvještajne jedinice koje obavljaju djelatnosti u vazдушnom saobraćaju (sektor H, oblast 51);
- (vii) pomorski saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je prevoz robe i putnika u pomorskom saobraćaju pretežna djelatnost (sektor H, oblast 50);
- (viii) izvještaj o dolasku i odlasku brodova, izvještajne jedinice su Lučke kapetanije;

- (ix) pretovar su izvještajne jedinice kojima je djelatnost manipulacija teretom (utovar u brodove i istovar iz njih) pretežna djelatnost (sektor H, oblast 52);
- (x) poštanski i telekomunikacioni saobraćaj su izvještajne jedinice kojima je poštanski saobraćaj (sektor H, oblast 53) i telekomunikacije (sektor J, oblast 61) pretežna djelatnost;
- (xi) broj saobraćajnih nezgoda na putevima u Crnoj Gori je Uprava policije Crne Gore, a za broj registrovanih drumskih motornih i priključnih vozila Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore;

Proizvodnja rezultata

Rezultati statistike saobraćaja iskazani su kvantitativno. Indeksi saobraćaja se računaju kao prosti indeksi.

$$P = pt / po * 100 \quad (1)$$

P - prosti indeks;

pt - vrijednost tekućeg (izabranog) perioda;

po - vrijednost baznog perioda

Diseminacija

Publikovani podaci dostupni su korisnicima u Mjesečnom statističkom biltenu, Statističkom godišnjaku, Statističkim saopštenjima, na Web-u kao i Aplikaciji za Android uređaje. U zavisnosti od zahtjeva i opremljenosti korisnika podaci se dostavljaju poštom, faxom ili e-mail-om.

Usklađenost sa propisima EU

Statistika željezničkog saobraćaja se sprovodi u skladu sa Regulativom (EZ) br. 91/2003.

Statistika drumskog teretnog saobraćaja se sprovodi u skladu sa Regulativama (EZ) br. 1172/98 i br. 70/2012.

Statistika lučkog saobraćaja se sprovodi se u skladu sa Direktivama (EZ) br. 2009/42 i br. 2012/186.

Statistika bezbjednosti u saobraćaju se sprovodi u skladu sa Regulativom (EZ) br. 93/704.

Statistika prevoza putnika i robe na aerodromima je djelimično usklađena sa Regulativom (EZ) br. 437/2003.

Ostala istraživanja saobraćaja kreirana su prema potrebama domaćih korisnika podataka.

Opšte definicije

Putnik je svako lice koje je nabavilo kartu ili odgovarajuću ispravu i ušlo u prevozno sredstvo s ciljem da se preveze do mjesta opredjeljenja.

Putnički kilometar označava prevoz jednog putnika na rastojanju od 1 km.

Pod *prevezenom robom* podrazumijevaju se sve pošiljke tereta (robe) koji je prevezen na osnovu ugovora o prevozu. Količina prevezene robe izražava se u bruto težini, što znači da težina robe obuhvata i težinu ambalaže ili opreme (kontejneri).

Tonski kilometar označava prevoz jedne tone robe na rastojanju od 1 km.

Unutrašnji prevoz znači prevoz između dva mjesta, (mjesto utovara/ukrcaja i mjesto istovara/iskrcaja), koja se nalaze u državi.

Međunarodni prevoz znači prevoz između mjesta, (utovara/ukrcaja ili istovara/iskrcaja), u državi i mjesta, (utovara/ukrcaja ili istovara/iskrcaja), u drugoj državi.

Tranzit znači prevoz kroz državu između dva mjesta, (mjesto utovara/ukrcaja i mjesto istovara/iskrcaja), izvan države.

ŽELJEZNIČKI SAOBRAĆAJ

Istraživanja

1. Izvještaj o prevozu putnika i robe u željezničkom saobraćaju (kvartalna periodika)
2. Istraživanje o željezničkoj infrastrukturi (godišnja periodika)

Cilj istraživanja željezničkog saobraćaja je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o prevezenim putnicima, robi i infrastrukturi u željezničkom saobraćaju. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Voz-km znači mjerna jedinica koja predstavlja kretanje voza na udaljenosti od jednog kilometra. Korištena udaljenost je stvarno pređena udaljenost, ako postoji, inače se koristi standardna udaljenost između ishodišta i odredišta na mreži.

Ozbiljna nesreća znači svaka nesreća u kojoj učestvuje najmanje jedno željezničko vozilo u kretanju, a čija je posljedica najmanje jedna poginula ili teško povrijeđena osoba, ili znatna šteta na željezničkom vozilu, pruzi, drugim postrojenjima ili okolina, ili veliki zastoje u prometu. Isključene su nesreće u radionicama, skladištima.

Poginula osoba znači svaka osoba koja je poginula odmah ili je umrla u roku od 30 dana od posljedica nesreće, isključujući samoubistva.

Teško povrijeđena osoba znači svaka povrijeđena osoba koja je hospitalizovana na više od 24 sata zbog posledica nesreće, osim pokušaja samoubistva.

Željeznička pruga je saobraćajnica namijenjena isključivo kretanju željezničkih vozila. Podaci o dužini željezničke pruge mogu biti građevinska i stvarna dužina.

Građevinska dužina pruge je dužina mjerena od početne do završne tačke građenja. U građevinsku dužinu pruge računaju se: otvorena pruga i dužina glavnih prolaznih kolosjeka u stanicama i drugim službenim mjestima.

Stvarna dužina pruge je dužina otvorene pruge i staničnog prolaznog kolosjeka, a mjeri se od sredine do sredine stanične zgrade ili drugih službenih mjesta.

DRUMSKI SAOBRAĆAJ

Istraživanja

1. Istraživanje o teretnom drumskom saobraćaju (kvartalna periodika)
2. Istraživanje o putničkom drumskom saobraćaju (kvartalna periodika)
3. Istraživanje o lokalnom saobraćaju (kvartalna periodika)
4. Izveštaj o broju saobraćajnih nezgoda (kvartalna periodika)
5. Izveštaj o registrovanim drumskim motornim i priključnim vozilima (kvartalna periodika)
6. Izveštaj o putevima i mostovima (godišnja periodika)

Cilj istraživanja teretnog drumskog saobraćaja je prikupljanje, obrada i diseminacija podatka koji se odnose na vozilo putovanje i prevezenu robu u drumskom saobraćaju.

Uzorak - stratifikovani uzorak.

Kriterijumi za stratifikaciju

Stratifikacija se vrši prema klasama nosivosti.

Sva vozila su razvrstana prema kategoriji "dozvoljena nosivost" u 6 klasa nosivosti:

Klasa 1 vozila do 4 999 kg;

Klasa 2 vozila od 5 000 kg do 9 999 kg;

Klasa 3 vozila od 10 000 kg do 11 999 kg;

Klasa 4 vozila od 12 000 kg do 14 999 kg;

Klasa 5 vozila od 15 000 kg do 19 999 kg;

Klasa 6 vozila od 20 000 + kg.

Drumski prevoz je svako kretanje robe i/ili putnika u drumskom prevoznom sredstvu po drumskoj mreži.

Drumska kabotaža je prevoz drumom unutar neke zemlje koji obavlja prevozno sredstvo registrovano u drugoj zemlji.

Prevoz za treće zemlje je međunarodni drumski prevoz koji obavlja drumsko prevozno sredstvo registrovano u trećoj zemlji.

Prevoz uz nadoknadu ili javni prevoz je onaj prevoz robe koji se obavlja uz naknadu u ime trećih osoba.

Prevoz za sopstvene potrebe jeste prevoz koji se ne obavlja uz naknadu.

Teretno drumsko motorno prevozno sredstvo je drumsko motorno prevozno sredstvo namijenjeno za prevoz robe (kamion) ili bilo koja kombinacija drumskih vozila namijenjenih za prevoz robe (tj. kamion s prikolicom, prikolicama ili drumski tegljač s poluprikolicom i s prikolicom ili bez nje).

Drumski tegljač je drumsko motorno vozilo koje je isključivo ili prevashodno namijenjeno za vuču drugih drumskih vozila bez motora.

Prevoz po vrstama robe razvrstan je na osnovi klasifikacije robe NST 2007.

Cilj istraživanja drumskog putničkog i lokalnog drumskog (gradskog) saobraćaja je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o prevezenim putnicima, o broju i kapacitetu prevoznih sredstava. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Pod *gradskim i prigradskim* saobraćajem podrazumijeva se cjelokupan organizovani javni prevoz putnika koji preduzeća gradskog i prigradskog saobraćaja obavljaju autobusom, u gradovima i prigradskim naseljima, kao i prevoz do i od aerodroma i između drugih mjesta na području grada. Gradski i prigradski prevoz odvija se isključivo kao linijski prevoz.

Linijski prevoz podrazumijeva takvu vrstu prevoza koji se odvija prema unaprijed određenoj trasi – liniji prema određenom redu vožnje, određenim stajalištima za ukrcaj/iskrcaj putnika, intervalima polazaka i dolazaka po pojedinim stajalištima te unaprijed određenoj cijeni prevoza na temelju tarifa. Sve linije unutar gradskog i prigradskog područja sačinjavaju mrežu linija ove vrste gradskog prevoza putnika.

Gradska i prigradska linija je linija čija se polazna i završna tačka nalaze unutar gradskog područja odnosno jednim se dijelom nalazi unutar gradskog područja, a drugim dijelom u prigradskom naselju.

Međugradska linija je linija koja povezuje dva udaljena naselja izvan gradskog i prigradskog područja.

Pod *brojem linija* podrazumijeva se broj svih linija koje su definisane mjestom polaska i mjestom dolaska u jednom smjeru.

Snaga motora izražava se u kW.

Cilj istraživanja o saobraćajnim nezgodama je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka saobraćajnih nezgoda, kao i podataka o poginulim i povrijeđenim licima u nezgodama. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Saobraćajna nezgoda je događaj koji se dogodio na putu ili je započeo na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je nastala materijalna šteta.

Saobraćajna nezgoda sa poginulim licem je svaka saobraćajna nezgoda sa povrijeđenim licem koja ima za posledicu gubitak života.

Saobraćajna nezgoda bez poginulog lica je svaka saobraćajna nezgoda sa povrijeđenim licem osim saobraćajne nezgode sa poginulim licem.

Poginulo lice je svako lice koje je izgubilo život odmah ili je umrlo u periodu od 30 dana od posljedica saobraćajne nezgode sa povrijeđenim licem.

Povrijeđeno lice je svako lice koje nije poginulo, ali koje je zadobilo povredu u saobraćajnoj nezgodi sa povrijeđenim licem i koje obično zahtijeva medicinsku njegu.

Cilj istraživanja o registrovanim drumskim motornim i priključnim vozilima je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o broju registrovanih vozila prema vrsti vozila, starosti i vrsti

goriva koju vozila troše. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Registrovana drumska motorna i priključna vozila su sva ona vozila koja su registrovana kod Ministarstva unutrašnjih poslova, osim vozila oružanih snaga.

Prvi put registrovana vozila obuhvataju: nova i uvezena vozila, tj. vozila koja se prvi put registruju u Crnoj Gori.

Starost prevoznog sredstva je vrijeme proteklo nakon prve registracije drumskog prevoznog sredstva, bez obzira na zemlju registracije

Putnički automobil, vozilo namijenjeno za prevoz putnika i nema više od devet sjedećih mjesta (uključujući vozačevo).

Motocikl se definiše kao motorno vozilo sa dva točka, sa bočnom prikolicom ili bez nje, uključujući skuter

ili drumsko prevozno sredstvo kojem masa vozila ne prelazi 400 kg. Uključena su i sva vozila sa zapreminom od 50 ccm i više, kao i vozila ispod 50 ccm koja ne odgovaraju definiciji mopeda.

Autobus je motorno vozilo za prevoz putnika, koje obuhvata više od osam sjedišta ne računajući vozača.

Teretno drumsko motorno vozilo je drumsko motorno prevozno sredstvo namijenjeno za prevoz robe (kamion) ili bilo koja kombinacija drumskih vozila namijenjenih za prevoz robe (tj. kamion s prikolicom, prikolicama ili drumski tegljač s poluprikolicom i s prikolicom ili bez nje).

Specijalno vozilo uključuje npr. vatrogasna prevozna sredstva, vozila hitne pomoći, mobilne dizalice, valjke sa sopstvenim pogonom, buldožere sa metalnim točkovima ili na gusjenicama, vozila za snimanje filmova, radioprograma i TV programa, vozila za vuču vozila u nevoznom stanju i ostala prevozna sredstva bez druge specifikacije.

Drumski tegljač (vučno vozilo) je drumsko prevozno sredstvo namijenjeno, u prvom redu za vuču drugih drumskih vozila koja nemaju sopstveni pogon (uglavnom poluprikolice).

Poluprikolica vučeno teretno drumsko prevozno sredstvo bez prednje osovine tako konstruisano da mu se prednji dio oslanja na tegljač.

Prikolica je vučeno teretno drumsko prevozno sredstvo.

Poljoprivredni traktor je prevozno sredstvo namijenjeno u prvom redu za potrebe poljoprivrede bez obzira na to je li im je dozvoljeno da se kreću putevima otvorenim za javni promet.

Cilj istraživanja o putevima i mostovima je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o puntoj mreži. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Put je svaka površina na kojoj se trajno odvija saobraćaj. Podaci o putevima po vrsti kolovoza grupišu se na: savremene, tucaničke, zemljane i nekategorisane.

Savremenim putevima smatraju se putevi sa kolovozom zastrtim asfaltom, betonom ili kockom.

Ostale vrste zastora su tucanik, kaldrma, opeka, makadam i slično.

Zemljani put je put bez izgrađenog kolovoza.

Nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.)

Most je građevinski objekat kojim se saobraćajnica prevodi preko vode, dolina, drugih saobraćajnica ili bilo kakvih prepreka.

POMORSKI SAOBRAĆAJ

Istraživanja

1. Izvještaj o dolascima i odlascima brodova u lukama (kvartalna periodika)
2. Izvještaj o pretovaru u lukama (kvartalna periodika)
3. Izvještaj o kapacitetu pretovarnih sredstava u pomorskom saobraćaju (godišnja periodika)
4. Izvještaj o prevozu putnika i robe u pomorskom saobraćaju (kvartalna periodika)
5. Izvještaj o pomorskom prevozu - stanje inventara (godišnja periodika)
6. Izvještaj o trgovačkoj mornarici (godišnja periodika)

Cilj istraživanja o dolascima i odlascima brodova u lukama je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o prometu brodova, putnika i robe u morskim lukama. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Luke su mjesta ukrcavanja i iskrcavanja putnika i tereta na morskoj obali, koja su posebno izgrađena za tu svrhu, dok su pristaništa takva mjesta na obalama rijeka i jezera.

Cilj istraživanja o pretovaru u lukama i kapacitetu pretovarnih sredstava u pomorskom saobraćaju, je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o pretovaru robe u lukama, kao i podataka o inventarskom stanju pretovarnih sredstava. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Portalne i poluportalne dizalice obuhvataju sve vrste dizalica učvršćene na tlo ili na šinama koje pretovaraju teret sa broda ili na brod.

Mostne dizalice obuhvataju sve vrste dizalica u skladištima, ili na otvorenom prostoru, koje služe za premještanje tereta.

Auto-dizalice predstavljaju specijalan tip drumskih motornih vozila na koje je utvrđena dizalica (strijela).

Auto-liftovi (viljuškari) su motorna vozila gdje se teret smješta na viljušku ili druge dodatne uređaje.

Pretovarene tone tereta se odnose na ukupnu količinu tereta koja prođe kroz prekrcajni poslovni subjekt, gdje se isti teret, bez obzira na broj manipulacija koji je njime izvršen, iskazuje samo jednom.

Izmanipulisana tona (tona-operacija) je jedinica radnog učinka koja izražava zbir operacija evidentiranih prema načinu na koji su izvršene (iskrcaj, ukrcaj, direktan prekrcaj premještaj).

Istovar podrazumijeva iskrcaj robe sa prevoznog sredstva na tlo, obalu ili drugi prostor koji je za to predviđen (skladišta, fabrički krug i sl.).

Utovar podrazumijeva ukrcaj robe sa zemlje, obale ili drugog prostora u prevozno sredstvo.

Direktan prekrcaj podrazumijeva prekrcaj robe sa jednog prevoznog sredstva na drugo, bez

korišćenja prostora na tlu, obali.

Cilj istraživanja o pomorskom saobraćaju i pomorskom prevozu - stanje inventara je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o prevezenim putnicima i robi u pomorskom saobraćaju i infrastrukturi. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Putnički brodovi su plovila sa sopstvenim pogonskim uređajima koja mogu istovremeno da prevezu više od 12 putnika.

Teretni brodovi su plovila namjenjena za prevoz tereta-robe.

Cilj istraživanja o trgovačkoj mornarici je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o registrovanoj floti pomorskog saobraćaja. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave

Remorkeri (tegljači) su brodovi namjenjeni za tegljenje drugih plovnih jedinica.

Kapacitet prevoznih sredstava izražava se u: BRT (bruto registarska tonaža), nosivosti tereta, putničkim mjestima, broju ležaja i kW (za snagu motora).

Ribarski brod ova kategorija obuhvata brodove za lov i brodove za preradu ribe.

BRT-bruto tonaža je mjera ukupne veličine broda utvrđena u skladu s odredbama Međunarodne konvencije o mjerenju tonaže brodova, 1969.

DWT-ukrajni kapacitet broda, uključujući gorivo, mazivo, itd, za normalno funkcionisanje broda, mjereno u tonama kada je brod uronjen na nekoj vodenoj liniji.

Tehnički objekti u lukama po broju i maksimalnoj veličini plovila koja se mogu primiti mogu biti: dokovi, splavovi, posebna pristaništa za popravak brodova

VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ

Istraživanja

1. Izvještaj o prometu na aerodromima (kvartalna periodika)
2. Izvještaj aerodromskoj infrastrukturi i prometu na aerodromima (godišnja periodika)
3. Izvještaj vazdušnog saobraćaja (kvartalna periodika)
4. Izvještaj o infrastrukturi i prometu u vazdušnom saobraćaju (godišnja periodika)

Cilj istraživanja o prometu na aerodromima i aerodromskoj infrastrukturi je prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o prevezenim putnicima i robi na aerodromima kao i infrastrukturi. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Aerodrom je određena kopnena ili vodena površina (uključujući sve zgrade, instalacije i opremu) koja je namijenjena za polijetanje i slijetanje vazduhoplova, kao i za njihovo kretanje po zemljanoj površini, i otvorena za komercijalni vazdušni transport.

Putnici u vazduhoplovu su svi putnici u vazduhoplovu prilikom slijetanja vazduhoplova na izvještajni aerodrom ili prilikom polijetanja vazduhoplova sa izvještajnog aerodroma.

Roba su sva dobra koja su prevezena uz naplatu, osim pošte, prtljaga i avionskih zaliha.

Poletno-sletna staza je određena pravougaona površina na aerodromu namijenjena za polijetanje i slijetanje vazduhoplova, koja ima sledeće karakteristike:

- *Raspoloživa dužina za polijetanje*

Dužina poletno-sletne staze koja je označena kao raspoloživa i pogodna za kretanje po zemlji vazduhoplova koji je u polijetanju.

- *Raspoloživa dužina za zaustavljanje*

Dužina poletno-sletne staze koja je označena kao raspoloživa i pogodna za kretanje vazduhoplova po zemlji prilikom slijetanja.

Cilj istraživanja o vazdušnom saobraćaju i infrastrukturi vazdušnog saobraćaja je prikupljanje obrada i diseminacija podataka o prevezenim putnicima i robi u vazdušnom saobraćaju i infrastrukturi. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Stalne-redovne linije su one na kojima se vrši prevoz u toku cijele godine i na kojima se obavlja javni prevoz po određenom redu vožnje (red letenja).

Ukupna dužina linija predstavlja zbir dužine svake pojedine linije u jednom pravcu. U ukupan broj i dužinu linije uzimaju se sve linije koje su postojale u toku godine, bez obzira na vrijeme u kome je na njima vršen saobraćaj i broj obavljenih letova.

Redovna komercijalna usluga vazdušnog prevoza putnika i robe je usluga koja se pruža obavljanjem letova na osnovu objavljenog reda letenja.

Vanredni komercijalni vazdušni prevoz su komercijalni letovi koji ne spadaju u redovne komercijalne letove.

Ostvareni *putnički kilometri* predstavljaju jedan od glavnih pokazatelja učinka organizacije vazdušnog saobraćaja, a odnose se na ukupnu dužinu prevoza svih putnika na svim relacijama u zemlji i inostranstvu.

POŠTANSKI I TELEKOMUNIKACIONI SAOBRAĆAJ

Istraživanja

1. Izvještaj o poštanskim i telekomunikacionim uslugama (kvartalna periodika)
2. Izvještaj o poštanskoj i telekomunikacionoj mreži (godišnja periodika)

Cilj istraživanja o poštanskom i telekomunikacionom saobraćaju je prikupljanje obrada i diseminacija podataka o poštanskim i telekomunikacionim uslugama i mreži. Dobijeni podaci se koriste za praćenje obima i dinamike kretanja posmatrane pojave.

Poštanska usluga je usluga prijema, prerade, prenosa i uručenja poštanskih pošiljaka u skladu sa prihvaćenim standardima.

Poštanska mreža univerzalnog poštanskog operatora je skup poštanskih objekata, opreme i drugih sredstava, koji su međusobno povezani u jedinstvenu tehničko-tehnološku cjelinu, radi pružanja univerzalne poštanske usluge.

Dostavne pošte obavljaju poslove prijema, otpreme, prispjeća i uručenja poštanskih pošiljaka.

Pošta bez dostavnog područja otvara se, u pravilu, u mjestima s više poštanskih kancelarija, a obavlja poslove prijema, prispjeća i otpreme poštanskih pošiljaka, s tim da može obavljati i uručenje poštanskih pošiljaka u kancelariji.

Ugovorene pošte posluju na temelju ugovora sklopljenog između javnog operatora i pravne ili fizičke osobe koja u ime i za račun javnog operatora obavlja poštanske usluge.

Sezonske pošte se otvaraju zbog povećane potražnje za uslugama (npr. za vrijeme turističke sezone).

Pismonosna pošiljka je vrsta komunikacije u pisanom obliku, odštampana na papiru ili drugom odgovarajućem nosiocu podataka, koji je potrebno poslati i dostaviti na adresu koju je naveo pošiljalac na samoj pismonosnoj pošiljci ili njenom omotu.

Paket je poštanska pošiljka koja sadrži robu i predmete.

Preporučena pošiljka je pošiljka za koju se pošiljaocu izdaje potvrda o primanju i uručuje se primaocu uz potpis, a u slučaju gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja isplaćuje propisana naknada štete.

Tiskovina je štampana publikacija koju izdaje izdavač svakodnevno, povremeno ili u određenom vremenu (novine i časopisi).

Telekomunikacione usluge obuhvataju prenos glasa, podataka, teksta tona i video materijala pomoću prenosnih uređaja koji se mogu zasnivati na jednoj tehnologiji ili na kombinaciji više tehnologija.

Fiksna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji i da koriste javno dostupne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji.

Mobilna telefonija su usluge koje omogućavaju korisnicima da pristupe javnoj mobilnoj mreži i koriste usluge mobilne telefonije.

Pretplatnik je svako fizičko ili pravno lice koje je sa pružaocem javnih komunikacionih usluga sklopilo ugovor u svrhu korišćenja tih usluga, odnosno njihovo obezbeđivanje od strane operatora.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV proleterske 2 (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Metodologiju pripremila:

Jelena POPOVIĆ

Tel. + 382-20-231-004

contact@monstat.org

Tehnička urednica: Dragana Živković